

Μπιενάλε της Αθήνας 2015-2017

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

«ΟΜΟΝΟΙΑ». Αυτός είναι ο τίτλος της επόμενης διοργάνωσης της Μπιενάλε της Αθήνας 2015-2017, η οποία θα ξεκινήσει τις δραστηριότητές της τον Οκτώβριο του 2015 και θα διαρκέσει για δύο ολόκληρα χρόνια. Η Μπιενάλε της Αθήνας, αναστοχαστική απέναντι στον θεσμό των Μπιενάλε, αναπροσαρμόζει την ταυτότητά της και επεκτείνει τη χρονική της διάρκεια. Γεφυρώνοντας το παρελθόν με το παρόν και το μέλλον, η πέμπτη εκδοχή της Μπιενάλε (2015), ενώνεται με την έκτη (2017).

Ο δήμαρχος Αθηναίων κ. Γιώργος Καμίνης, σε εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα τελετών του Δημαρχιακού Μεγάρου, ανακοίνωσε επισήμως την συνδιοργάνωση της Μπιενάλε της Αθήνας, από τον δήμο Αθηναίων και τον οργανισμό της Μπιενάλε. Στην εκδήλωση παρέστη και μίλησε η Πριγκίπισσα Laurentien της Ολλανδίας, πρόεδρος του European Cultural Foundation, το οποίο πρόσφατα βράβευσε την Μπιενάλε της Αθήνας (για τη συμβολή της στον πολιτισμό), με το ECF Princess Margriet Award for Culture 2015.

Οι συνιδρυτές της Μπιενάλε της Αθήνας (αριστερά: Ροκιά Υίο, δεξιά: Ξένια Καλπακτσόγλου) με την πριγκίπισσα Laurentien της Ολλανδίας και τον δήμαρχο της Αθήνας Γιώργο Καμίνη έξω από το Μπάγκειον. © Τάσος Σαρέλλας

Στόχος είναι, η Μπιενάλε της Αθήνας να αποτελέσει έναν οργανισμό, ο οποίος θα παράγει πολιτιστικό προϊόν για τον δήμο και τους πολίτες του, συνεχίζοντας να ανοίγει τον διάλογο γύρω από τα σημαντικά εικαστικά και ευρύτερα πολιτισμικά ζητήματα, ενσωματώνοντας όπως πάντα πρακτικές, δράσεις και συζητήσεις γύρω από τα κοινωνικά θέματα της εποχής.

Η Μπιενάλε της Αθήνας 2015-2017: «ΟΜΟΝΟΙΑ», επικεντρώνεται σε φλέγοντα ζητήματα που απασχολούν την εποχή μας, ενώ παράλληλα αναδεικνύει όψεις της σύγχρονης τέχνης, επιδιώκοντας να ενεργοποιήσει το κοινό μέσα απ' αυτήν. Η Μπιενάλε της Αθήνας ξεκινάει μία διετία δραστηριότητας από τώρα και μέχρι το καλοκαίρι του 2017, σε διάφορους χώρους στην περιοχή του κέντρου της Αθήνας και συγκεκριμένα στην Ομόνοια. Η δημιουργία ενός πνευματικού κέντρου σε μια περίοδο κρίσης και πολιτιστικής ανασυγκρότησης, οδήγησε την Μπιενάλε της Αθήνας στην Ομόνοια και στην επιλογή του πρώην ξενοδοχείου Μπάγκειον, ως συμβολικού σημείου αφετηρίας για το ξεδίπλωμα του καλλιτεχνικού της προγράμματος.

Ξενοδοχείο Μπάγκειον, Πλατεία Ομονοίας, Αθήνα © Μαριλένα Μπατάλη

Το τετραόροφο διατηρητέο κτήριο του ιστορικού ξενοδοχείου Μπάγκειον, αποτελεί εξαιρετικό δείγμα αστικής αρχιτεκτονικής της Αθήνας, το οποίο χρονολογείται στα τέλη του 19ου αιώνα. Έργο του αρχιτέκτονα Ernst Ziller οικοδομήθηκε μεταξύ των ετών 1890-1894, κατόπιν δωρεάς του Ιωάννη Μπάγκα (ή Πάγκα). Το Μπάγκειον βρίσκεται επί της πλατείας Ομονοίας, στην παλαιότερη πλατεία της Αθήνας, η οποία ως το 1930 ήταν το κέντρο της κοινωνικής ζωής και της εμπορικής κίνησης της πόλης. Το ξενοδοχείο στέγαζε στο υπόγειό του καφενείο-λουκουματζίδικο, ενώ στις αρχές της δεκαετίας του 1920, το Μπάγκειον μετατρέπεται σε πνευματικό καταφύγιο νεαρών λογοτεχνών και εξελίσσεται σε ένα από τα σημαντικότερα σημεία διαμόρφωσης της νέας λογοτεχνικής γενιάς της περιόδου.

Στις 25 Ιουνίου έγιναν τα εγκαίνια της συν-διοργάνωσης της Μπιενάλε της Αθήνας με τον Δήμο Αθηναίων, με την τοποθέτηση δύο έργων μεγάλης κλίμακας στο ξενοδοχείο Μπάγκειον. Στην πρώην αίθουσα χορού παρουσιάζεται ο Ρινόκερος, (1997), του Νίκου Κεσσανλή και στην πρόσοψη του κτηρίου το έργο Άντερ Κονστράξιον, (2015), της ομάδας Underconstruction Group.

Νίκος Κεσσανλής, Ρινόκερος, 1997, μικτή τεχνική, διαστάσεις μεταβλητές, ευγενική παραχώρηση Κλάρα Ρωμανού, © Δημήτρης Τσουμπλέκας

Ο Ρινόκερος ανακατασκευάζεται για πρώτη φορά, σχεδόν είκοσι χρόνια μετά από την τελευταία του παρουσίαση. Το έργο του ιστορικού καλλιτέχνη Νίκου Κεσσανλή (1930-2004,) έρχεται σε διάλογο με τον υπό ανέγερση χώρο του Μπαγκείου. Εντάσσεται σε μια σειρά εικαστικών δημιουργιών, στις οποίες ο Ν. Κεσσανλής πειραματίζεται με τη δομή της εικόνας, απελευθερώνοντας τη στον χώρο και ανατρέποντας τις ζωγραφικές της ιδιότητες και καταβολές. Στον Ρινόκερο προβάλλεται το εμβληματικό χαρακτικό του Albrecht Dürer – η απεικόνιση ενός ρινόκερου που ο χαρακτήρας δεν είχε στην πραγματικότητα δει ποτέ. Η ριζοσπαστική αυτή χειρονομία του Κεσσανλή αφενός προτείνει την αναθεώρηση των παραδοσιακών μέσων καλλιτεχνικής δημιουργίας και αφετέρου παραπέμπει στη δυνατότητα της τέχνης να πλάθει και να ανανοηματοδοτεί, τη σύγχρονή της πραγματικότητα.

Σε ένα άλλο επίπεδο, ο Ρινόκερος συνομιλεί με την Ομόνοια μέσα από την αντίστιξη με την Ουρά, 2003, την μεγάλης κλίμακας εγκατάσταση του Κεσσανλή στον σταθμό του μετρό, κάτω από την πλατεία. Ο χαοτικός ρυθμός του σταθμού έρχεται σε αντιδιαστολή με την παγωμένη μελαγχολία του Μπαγκείου, όμως τα έργα του Κεσσανλή διατρέχουν και τις δύο συνθήκες και τις υπερβαίνουν.

Underconstruction Group, Άντερ Κονστράξιον, 2015, επιγραφή από κόντρα πλακέ θαλάσσης, διαστάσεις μεταβλητές Δημιουργοί Ιάσωνας Κοντοβράκης, Ξανθή Κωστορρίζου, Αλέξανδρος Λάιος, Σπύρος Νάκας, Χρυσάνθη Παπαξένου, Γεωργία Τουρμούζη, Πάνος Φαμέλης, Μάρω Φασουλή, Κώστας Χριστόπουλος Ευγενική παραχώρηση ομάδα Underconstruction (Αλέξανδρος Λάιος, Μάρω Φασουλή, Δημήτρης Φουτρήs) Εξωτερικός Συνεργάτης της ομάδας για την πραγματοποίηση του έργου στην Μπιενάλε της Αθήνας Γωγώ Βουδούρη © Μαριλένα Μπατάλη

Στην πρόσοψη του ξενοδοχείου, η ομάδα Ελλήνων εικαστικών Underconstruction Group (Αλέξανδρος Λάιος, Μάρω Φασουλή, Δημήτρης Φουτρήs), αναρτά την ξύλινη επιγραφή Άντερ Κονστράξιον. Το 2008, μία ομάδα καλλιτεχνών επέλεξε να παρουσιάσει το έργο με τίτλο Άντερ Κονστράξιον. Η αρχική ιδέα αφορούσε τη συμβίωση διαφορετικών καλλιτεχνικών κόσμων και εικαστικών μορφωμάτων. Σκοπός ήταν να παραμένει η όλη διαδικασία ανοιχτή σε παρεμβάσεις, σε περαιτέρω επεξεργασία και προσθήκες, στοιχεία τα οποία θα καθόριζαν τον τύπο και την ποιότητα μιας τέτοιας πειραματικής και -τελικά- συμβολικής «συγκατοίκησης». Στην Ομόνοια του 2015, η ομάδα Underconstruction εμπλέκεται στην περιπέτεια της κατασκευής ενός άλλου τύπου «κτίσματος». Αν κάθε κτίσμα είναι φτιαγμένο από κάποια ύλη και στεγάζει κάτι, το συγκεκριμένο επιθυμεί να στεγάσει μια κοινή ιδέα και την αντίληψη πως ότι αρχικά είχε θεωρηθεί συμβολικό, ίσως τελικά να μπορεί να γίνει πράξη. Από το 2008 μέχρι σήμερα, το πλαίσιο ανάγνωσης του έργου έχει αλλάξει αρκετά. Το 2015, επτά χρόνια μετά, θα γίνει μια προσπάθεια να διαβαστεί ξανά, κάτω από νέες συνθήκες. Αυτός άλλωστε είναι και ο στόχος της Μπιενάλε, να ζωντανέψει και να επανεργοποιήσει τον χώρο δημιουργώντας έναν πυρήνα δράσεων και αντιδράσεων.

Κατερίνα Χουζούρη